

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.BNEλ3Γ(α)

ΤΑΞΗ: 3^η ΤΑΞΗ ΕΠΑ.Λ. (Α΄ ΟΜΑΔΑ)

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Κυριακή 5 Απριλίου 2015

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- A.** Ο συγγραφέας αναφέρεται στον ρόλο του καλλιτέχνη σήμερα. Αρχικά επισημαίνει πως ο καλλιτέχνης συμβάλλει στον κοινωνικό μετασχηματισμό καθώς μετουσιώνει καλλιτεχνικά την κοινωνική πραγματικότητα. Ο καλλιτέχνης ωστόσο αποστασιοποιείται και ασκεί κριτική στα πράγματα, γεγονός που δυσχεραίνει την επικοινωνία του με το κοινό, το οποίο εμφανίζει μειωμένη κριτική ικανότητα. Η δυσκολία όμως αυτή ξεπερνιέται αν αποφύγει εξατομικευμένους τρόπους έκφρασης. Προσθέτει πως η μονόπλευρη υλικότεχνική ανάπτυξη επέδρασε αρνητικά στη δεκτικότητα των ανθρώπων σε νέες μορφές πολιτισμικής έκφρασης. Μάλιστα οι καλλιτέχνες υιοθετώντας άκριτα ξένα καλλιτεχνικά πρότυπα και μια αριστοκρατική νοοτροπία δημιουργούν έργα ακατανόητα στο ευρύ κοινό. Καταλήγει συμπεραίνοντας πως ο καλλιτέχνης ως πνευματικός ταγός πρέπει να αποποιηθεί τον ελιτισμό, να επικοινωνήσει ουσιαστικά με το κοινό ώστε να συντελέσει στην πνευματική απελευθέρωση του σύγχρονου αλλοτριωμένου ανθρώπου.
- B1.** Ο καλλιτέχνης είναι από τα πράγματα η πιο ευαίσθητη κεραία, ο σειсмоγράφος της κοινωνικής μεταβολής. Πράγματι ο καλλιτέχνης αποτελεί την πνευματική ηγεσία ενός λαού και συχνά διαδραματίζει τον ρόλο του καθοδηγητή του. Με την πνευματική του οξύνοια κατανοεί τα κοινωνικά θέματα και προβλήματα της εποχής του, συλλαμβάνει τα μηνύματα του καιρού του και αναπτύσσοντας στα έργα του κοινωνικής υφής προβληματισμούς ευαισθητοποιεί τους πολίτες ώστε να τα επιλύσουν. Έχοντας συνείδηση του πνευματικού και κοινωνικού του ρόλου ο καλλιτέχνης επαγρυπνά ο ίδιος και αφυπνίζει το κοινό. Γι' αυτό πολλές φορές σε κρίσιμες περιστάσεις οι καλλιτέχνες αποτελούσαν τους πρωτοπόρους κοινωνικών αγώνων υπερασπιζόμενοι τις κοινωνικές αξίες, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία.
- B2. α.** Η παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο των αιτιών και αποτελεσμάτων. Πιο συγκεκριμένα αιτία αποτελεί το χάσμα ανάμεσα στη ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας και στην ψυχοπνευματική ανάπτυξη του σύγχρονου ανθρώπου («Ένα πρόβλημα γενικό...«πολιτισμική καθυστέρηση»). Αποτέλεσμα αυτού του φαινομένου είναι η δυσκολία του μέσου ανθρώπου

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.BNEλ3Γ(α)

να δεχθεί μηνύματα και να αφομοιώσει νέες πολιτισμικές αξίες και μορφές έκφρασης («έχει τεράστιες επιπτώσεις... νέες μορφές έκφρασης»).

β. Δομικά μέρη παραγράφου

Θεματική περίοδος: «Ένα πρόβλημα γενικό... του σύγχρονου ανθρώπου.»
Δηλώνεται η κύρια ιδέα της παραγράφου.

Λεπτομέρειες / Σχόλια: «Ένα άνοιγμα... νέες μορφές έκφρασης.»
Αναλύεται η θεματική ιδέα και αποδεικνύεται η ορθότητά της.

Πρόταση κατακλείδα δεν υπάρχει.

Πλαγιότιτλος 3^{ης} παραγράφου: Η πολιτισμική απογύμνωση της τεχνολογικής προόδου.

- B3. α.** «άνοιγμα»: Η λέξη χρησιμοποιείται μεταφορικά/συνυποδηλωτικά.
«πολιτισμική καθυστέρηση»: Η φράση αποτελεί ειδικό λεξιλόγιο/ειδική ορολογία.
«επαϊόντων»: Η λέξη χρησιμοποιείται ειρωνικά (δηλώνει ειρωνεία). Ο συντάκτης ειρωνεύεται τον αριστοκρατισμό που εκδηλώνουν κάποιοι καλλιτέχνες.

- β.** << δηλαδή >> δηλώνει διασάφηση / επεξήγηση
<< ασφαλώς >> δηλώνει έμφαση
<< γιατί >> δηλώνει αιτιολόγηση
<< όμως >> δηλώνει αντίθεση / εναντίωση
<< εφόσον >> δηλώνει όρο / προϋπόθεση

- B4. α.** αμφιβολία = δισταγμός, αβεβαιότητα
μετασχηματισμό = μεταμόρφωση
μεταγλωττίζει = μεταφράζει
δυσκολία = δυσχέρεια
αυτόνομα = ανεξάρτητα, ελεύθερα

- β.** υπαρκτές ≠ ανύπαρκτες
νέες ≠ παλιές
ατομικής ≠ ομαδικής, συλλογικής
ανεπεξέργαστη ≠ επεξεργασμένη
επιταχυντικός ≠ επιβραδυντικός

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.BNEλ3Γ(α)

Γ. Αξιότιμοι κύριοι καθηγητές, αγαπητοί συμμαθητές

Πρόλογος:

Είναι γεγονός πως στη σύγχρονη εποχή παρά την εκρηκτική ανάπτυξη της επιστήμης και του πολιτισμού εμφανίζονται πολλά δυσεπίλυτα προβλήματα. Ένα σημαντικό πρόβλημα που υποβαθμίζει την ποιότητα ζωής μας είναι και η απομάκρυνση πολλών νέων από την ποιοτική τέχνη.

Κύριο Μέρος:

A. Ζητούμενο: Οι αιτίες απομάκρυνσης πολλών νέων από την ποιοτική τέχνη

1. Η έλλειψη ή κακή αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου. Ο σύγχρονος άνθρωπος προσπαθώντας να ανταποκριθεί στις βιοτικές του ανάγκες υπερεντατικοποιεί την εργασία του και περιορίζει τον ελεύθερο χρόνο του. Συχνά τον ελάχιστο ελεύθερο χρόνο τον εκτονώνει σε εφήμερες διασκέδασεις και όχι στην ποιοτική καλλιτεχνική δημιουργία.
2. Το πνεύμα του ατομικισμού. Πολλοί καλλιτέχνες λειτουργούν εγωιστικά, μετατρέπουν την τέχνη σε μια εξατομικευμένη υπόθεση και δημιουργούν έργα ακατανόητα στο ευρύ κοινό. Αυτή η ρατσιστική αντίληψη απομακρύνει τους νέους από την ποιοτική τέχνη.
3. Η τάση ξενομανίας που εκδηλώνουν κάποιοι καλλιτέχνες. Όταν τα έργα τέχνης αποτελούν αντίγραφο, χάνουν τη γνησιότητα και την ποιοτική τους αξία καθώς προορίζονται μόνο για γρήγορη κατανάλωση.
4. Ο ρόλος του σχολείου. Το σχολείο αποβλέπει στην απόκτηση στείων εξειδικευμένων γνώσεων για την επαγγελματική αποκατάσταση. Δεν καλλιεργεί ευρύτερα τους νέους καθώς δεν διαθέτει και τις κατάλληλες υποδομές για την ανάπτυξη καλλιτεχνικών ενδιαφερόντων. Το χαμηλό πνευματικό επίπεδο των νέων δεν τους επιτρέπει να κατανοήσουν την ποιοτική τέχνη και τα μηνύματά της.
5. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης δεν προβάλλουν αρκετά τα ποιοτικά έργα τέχνης αλλά αντίθετα υπερπροβάλλουν χαμηλής ποιότητας έργα υποβαθμίζοντας το πνευματικό επίπεδο των δεκτών.

Β΄ Ζητούμενο: Τρόποι Αντιμετώπισης της απομάκρυνσης των νέων από την ποιοτική τέχνη.

1. Ο ρόλος του καλλιτέχνη. Ο καλλιτέχνης ως πνευματικός άνθρωπος έχει ευθύνη απέναντι στο κοινωνικό σύνολο. Οφείλει να δημιουργεί έργα προσιτά στο κοινό ώστε να αφυπνίζει τη συνείδησή του. Ο καλλιτέχνης οφείλει να ευαισθητοποιεί τους πολίτες για τα κοινωνικά θέματα και προβλήματα, να προβάλλει μέσα από τα έργα του πανανθρώπινα ιδανικά και αξίες (ειρήνη, ανθρωπιά, δημοκρατία, ελευθερία κ.α) ώστε να εμπνεύσει τους νέους να αγωνιστούν και να διεκδικήσουν ένα καλύτερο μέλλον.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.BNEλ3Γ(α)

2. Σχολείο: Πρέπει να παρέχεται στους νέους ανθρωπιστική παιδεία που θα συμβάλει στην ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους. Για την αισθητική καλλιέργεια του νέου απαιτείται η εξοικείωση του με την ποιοτική τέχνη:
- α) Εξοικείωση του μαθητή με τα εκφραστικά μέσα και τις τεχνοτροπίες έργων τέχνης.
  - β) Υλικοτεχνική υποδομή για καλλιτεχνική παιδεία (μουσική, θέατρο, χορός, ζωγραφική, λογοτεχνία κ.α.).
  - γ) Διοργάνωση καλλιτεχνικών παραστάσεων στο χώρο του σχολείου.
  - δ) Καλά οργανωμένες σχολικές βιβλιοθήκες με νέες λογοτεχνικές εκδόσεις.
  - ε) Πρόσκληση σε ανθρώπους των γραμμάτων και της τέχνης και συζήτηση με τους νέους.
- στ) Επισκέψεις σε πινακοθήκες, μουσεία, θεατρικές παραστάσεις.
3. Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης: Να προβάλλουν έργα ποιοτικής καλλιτεχνικής δημιουργίας και όχι φθηνά θεάματα.
4. Άτομο: Ο κάθε άνθρωπος οφείλει να αναλάβει την ευθύνη για την πολύπλευρη καλλιέργειά του. Να ιεραρχήσει σωστά τις ανάγκες και τις αξίες περιορίζοντας το κυνήγι του κέρδους. Να αξιοποιεί σωστά τον ελεύθερο του χρόνο μέσα από την επαφή με την ποιοτική τέχνη.
5. Το κράτος: Να ενισχύει τους καλλιτέχνες ώστε να προβάλλουν τα έργα τους στο κοινό δημιουργώντας βιβλιοθήκες, πινακοθήκες, πολιτιστικά κέντρα κ.α. Να κατοχυρώσει την πνευματική ελευθερία των καλλιτεχνών μέσα από ένα ισχυρό δημοκρατικό πολίτευμα.

Επίλογος:

Οι συνθήκες της σύγχρονης εποχής απομακρύνουν τους νέους από την αυθεντική τέχνη. Γι' αυτό όλοι οι φορείς αγωγής αλλά και οι ίδιοι οι καλλιτέχνες οφείλουν να βοηθήσουν να ανέλθει το πνευματικό επίπεδο των νέων ώστε η τέχνη να εκπληρώσει την κοινωνική της αποστολή.